

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petii 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Eparhia Timișoarei

(=) Când înțeleptul Suveran liberator, Maiestatea Sa Regele *Ferdinand I*, a vizitat zilele acestea Aradul și Bănatul, a fost întâmpinat, la ușa bisericii din Timișoara-Fabric, de arhieriei noștri: I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* și PP. SS. LL. Episcopii *Ioan* al Aradului și *Iosif* al Caransebeșului. Cu acest prilej Mitropolitul nostru, aducând Maiestății Sale profundul omagiu al întregului Bănat, a rostit următoarea dorință:

«Intreg clerul și poporul bănățean prezintă prin rostul smereniei mele, înțelepciunii și purtării de grijă a Maiestății Voastre, dorința sa vie, de a vedea așezat în acest oraș al Timișoarei, un scaun vladicesc, care să răspândească cuvântul Domnului și sămânța virtuților creștinești în această parte a țării».

Deosebită satisfacție și bucurie am simțit, când — nu tocmai de mult — s'a promulgat legea prin care, în părțile basarabene și dobrogene, și-au luat începutul episcopii noastre din: Constanța, Hotin, și Cetatea Albă-Ismail, — cea din ai, a Constanței, alcătuită din județele Constanța, Caliacra, Durostor și Ialomița; a Hotinului, din județele Bălți, Soroca și Hotin; cea din urmă din județele Ismail și Cahul, — ca centre însemnate pentru ortodoxism.

Aceste trei eparhii nouă, ale bisericii ortodoxe, vor să fie — după vorba ministrului cultelor de atunci, — cetăți nouă

de strajă a credinții strămoșești și a culturii românești.

Șefii partidului dela guvern, cari în chestia bănățeană au susținut odată integritatea Bănătului, se vor fi gândit negreșit și la episcopia Timișoarei.

Cu toate acestea, reînființarea doritei eparhii în capitala Bănătului a trebuit să întârzie — nu pe dreptate pentru provincia trunchiată, și nici în interesele mai înalte ale patriei.

Cuvintele nemuritorului arhieru Andrei, scrise în testamentul său, și hotărârile congreselor național-bisericești, cuprind dispoziții clare cu raport la episcopia timișoreană.

În locurile cele mai chemate s'a recunoscut nu odată necesitatea existenței unei eparhii ortodoxe române în inima Bănătului. S'a statorit și teritorul care să alcătuească noua episcopie înviată la Timișoara. Și adică: ar avea să-i aparțină protopopiatele: Timișoara, Belint, Comloș, Lipova, apoi Ciacova, Buziaș, Vârșeț, Panciova și Biserica-Albă, — cu unele corecturi, în conformitate cu regularea frontierei către Jugoslavia.

Bărbați de seamă bănățeni, mireni și clerici, au lucrat și jertfit în scopul inactivării episcopiei timișorene în hotarele amintite. Unul dintre vechii luptători, persoană distinsă a bisericii noastre drept măritoare, se mai află în viață: este neobositul fruntaș bănățean, dl *Emanuil Ungureanu*. Prin cuvinte și fapte a stăruit să se realizeze dorința credincioșilor noștri

din Bănat, cari văd în reînființarea instituției la Timișoara și o recucerire a unui post avut, pe urmă, nu din vina lor, pierdut.

Dorința aceasta a devenit, — mai ales după învierea celor două episcopii dela Cluj și Oradea-mare, — și mai arzătoare, cu atât mai vărtos că eparhia dela Timișoara fusese pusă de mult în *primul plan* al preocupărilor reprezentanților bisericii din Ardeal și Bănat.

Unele cercuri din Timișoara emisese ră idea, ca episcopia dela Caransebeș să-și strămute sediul la Turnu-Severin, ca episcopie a Severinului, — și atunci rolul episcopiei la Timișoara, în acest centru înstrăinat, ar câștiga și mai mult în importanța sa din toate punctele de vedere.

Sinoadele eparhiale s'au ocupat și de chestiunea aceasta, potrivit intereselor obștești.

Reprezentanții bisericii au constatat din nou, că noua eparhie bănățeană a bisericii ortodoxe nu este altceva, decât o solidă închegare națională, și că în greutățile de consolidare a societății, ea va contribui la înflorirea situației țării, ca un factor valoros de cultură morală în mijlocul poporului credincios bănățean, apropiindu-l tot mai dinadins de Hristos.

Sfatul țării, ascultând dorința fierbinte exprimată la Timișoara în fața Suveranului, și hotărând aducerea la viață a acestei eparhii, va săvârși un act de bună dreptate și va răspândi multă mângâiere în provincia liberată pe jumătate. Biserica

FOIȘOARA

Evocarea unui trecut luminos

În zilele cele bune să nu uităm, că am avut și zile rele, ear în cele rele să ne aducem aminte, că am avut și zile bune. Această povară pare că a străbătut sufletul celor ce și-au pus de gând să dea un nou puls de viață mănăstirilor noastre.

Astfel ne explicăm, că Institutul Biblic al Sf. Sinod a început o vie propagandă religioasă, publicând deja câteva broșuri folositoare în tipografia mănăstirii Cernica de lângă București. Astfel ne explicăm și prodigioasa activitate ce se desfășoară sub ochii noștri prin broșurile ce se tipăresc la mănăstirea Neamțu.

Cât privește activitatea acestei din urmă, e desul să amintim că la tipografia mănăstirii Neamțu s'au tipărit:

*Amintiri din marele război;
 Rugăciuni și învățături creștine;
 Urmarea lui Isus Hristos, și
 Adventismul și combaterea lui.*

Ultima este a patrusprezecea broșură din cele tipărite în scurtă vreme până acum de curând în tipografia mănăstirii Neamțu, care a avut rol înălțător în ceea ce privește păstrarea unității sufletului românesc.

Citind această broșură, rămasă în mână scris după răposatul preot N. Călugăreanu, fost paroh al parohiei Maxut, județul Botoșani, nu mi pot opri emoția sufletească, ce m'a cuprins când am citit, că broșura se vinde în folosul familiei decedatului preot, compusă din soție și cinci copii. Faptul acesta emoționant evocă în sufletul meu amintirea unui moment înălțător și luminos de pe unele neperitoare pagini ale istoriei mănăstirii Neamțu. Momentul acesta datează din anul 1850. Marele arhipăstor Andrei Șaguna se plânge vrednicului și învățatului stareț Neonil, dela mănăstirea Neamțu, că în anii de revoluție 1848 și 1849 au ars în Ardeal 40 biserici ortodoxe, ear 315 s'au jăfuit și una s'a dărâmat până la pământ. A cerut deci cărți dela mănăstirea Neamțu, dela frații din Moldova pentru bisericile sărace, căci scria Șaguna starețului Neonil: «Cugetat am la frații mei și ai turmei mele, pe cari i-a scutit Domnul de viforul care ne-a cuprins pe noi, și îndată a izvorât în inima mea cea ruptă izvor de mângâiere, liniște, și eată că Domnul a auzit glasul rugăciunilor noastre». Așa scrie Șaguna, după ce a primit dela starețul Neonil mai multe cărți pentru bisericile ortodoxe din Ardeal, jăfuite prin revoluție.

Ceice se osteneșc astăzi la mănăstirea Neamțu cu meșteșugul tiparului vor fi cunosând și ei cele mai sus istorisite. Vor cugeta și ei la frații lor din Ardeal și din alte părți, ale

țării scutite de viforul năpraznic al cumplitelui război, care a concentrat în Moldova tot ce au avut mai scump biserica și neamul românesc. Și acum, când cei dătători de grai bisericesc muncesc din răspuțeri și ne evocă pagini luminoase din istoria mănăstirilor noastre, datori sântem ca toții să dăm sprijinul cel mai efectiv muncii care începe să justifice în mod elocvent existența și rolul mănăstirilor la noi.

Să ne procurăm cărțile ce se tipăresc acolo și să le citim cu luare aminte. Să nu facem ca ceice trec frunzărind cărțile, pentru a nu păți ca aceia călători care fiind pururea în călătorie, fac cunoștințe, dar nu câștigă prieteni. Și nu numai aceasta. Preotul singur nu e destul să citească temeinic cărțile. Trebuie să le citească și *poporul*. Ei bine, preotul, este obligat a le răspândi în popor, ca și poporul, nu numai preotul, să știe că la Mănăstirea Neamțu a reînviat vechea activitate de cărturărie bisericescă pentru folosul tuturor creștinilor ortodocși. Toți creștinii noștri trebuie să știe, că istorica mănăstire nu a uitat de trecutul său, ci lucrează și acum ca în trecut pentru unitatea sufletească a tuturor românilor. Evocarea gloriosului trecut, în tot cazul, numai spre însuflețire poate să ne fie.

Diaconul *Dr. Gh. Comșa*

ortodoxă română s'ar înzestra, de altă parte, cu un centru nou de lucrare creștinească și națională în lumea năpădită de rățaciri în ale moralei și doritoare de altă muncă, liniștită și pașnică, stăruitoare și cinstită.

În memoria eroilor. Duminică s'a făcut la Ploiești solemnitatea punerii pietrii fundamentale a monumentului pentru vitejii prahoveni. La solemnitate au participat A. S. R. Principele moștenitor de tron și generalul Mărdărescu, ministrul de război.

Reforma calendarului. Sfântul Sinod a admis reforma calendarului. S'a hotărât redactarea unui comunicat ce va cuprinde în linii generale noua reformă și data intrării în vigoare, care va fi în 1 Octomvrie 1924.

Curent republican... După Turcia, se pare că ar veni rândul Greciei. Adunarea națională din Angora hotărâse zilele acestea, ca Turcia să fie republică, după ce forma de guvernământ imperială nu mai există la Constantinopol decât cu numele. Curentul republican în Grecia se prezintă puternic. În fruntea partidului republican grecesc stau mai mulți generali, între cari doi, generalii Pangalos și Condilis, au înființat ziarul Trăznetul (Karavnos) pentru a «înălța republica pe ruinele monarhiei». Venizelos, cunoscutul bărbat de stat, își sfătuiește compatrioții să renunțe la loviturile de stat cu tendințe republicane, care pot compromite Grecia.

În vremea acestor mișcări, și în vederea unei restaurări a monarhiei, fostul principe moștenitor german se înapoiază din Olanda în patrie, ear monarhiștii din Budapesta se agită se aducă în capitala Ungariei pe exregina Zita și pe fiul ei Otto.

Instalarea P. S. Sale Episcopului de Argeș

Duminică s'a făcut la Curtea de Argeș instalarea P. S. Episcop Nichita. După serviciul divin, săvârșit în catedrală, dl Al. Lăpădatu, ministrul cultelor și artelor, a citit decretul regal de întărire în scaun, ear părintele Gala Galaction a citit gramata I. P. S. Sale Mitropolitului primat.

Dl ministru, în cuvântarea sa, a spus și următoarele:

Dacă voia celui Prea înalt Părinte Ceresc te-a orânduit să vii de pe marginea Câmpiei Ardealului, din țara fostei noastre robii milenare în Argeșul Basarabelor fondatori ai statului român, în locul celor mai mărețe otitorii din câte s'au durat pe pământul românesc, știu că pic de trufie, sau de vre-o altă desertăciune, nu s'a strecurat în sufletul P. S. Tale, și ca Episcop astăzi al Argeșului ai rămas, ca păstor și ca om, tot protopopul de ieri al Reghinului.

Te-ai pătruns însă — cum ai dovedit-o prin cuvântarea rostită în fața M. S. Regelui, cu ocazia investiturii — de întreaga tradiție a vieții bisericești și naționale din această eparhie a țării și te-ai identificat cu năzuințele cele mai frumoase ale Erarhilor, cari au păstorit-o pe vremuri. Continuând opera lor, P. S. Tu ești chemat însă să aduci în această viitoare lucrare bisericească și lumescă rosturile sufletesti deosebite ale bisericii noastre de peste munți, și să fii, în situația ce ai dobândit și demnitățile ce reprezintă, unul dintre acei ce vor contribui cu înțelepciune și seriozitate la opera mare și însemnată a unificării și organizării bisericii noastre naționale.

Dl Lăpădatu urează noului Episcop sănătate și putere de muncă pentru binele bisericii. —

Părintele Gala Galaction, reprezentantul Mitropolitului Primat, a vorbit despre rolul preoțimii și al Vlădicilor în viața poporului.

P. S. S. Episcopul Nichita, asigură că vine condus de înaltele principii morale: dreptatea și munca. Făgăduiește că va fi la înălțimea sarcinii ce i s'a încredințat, fiind pătruns de însemnatatea ei, de trecutul bisericii naționale și de tradițiile ei.

Impotriva sectelor din Ardeal

Biserica noastră este asaltată în Ardeal de felurite secte și erezii: baptiști, anabaptiști, adventiști, pocăiți și nu mai știm ce mistici patologici sau pur și simplu misionari — nu ai cuvântului Domnului, — ci ai dușmanilor neamului.

Misionarii aceștia — mai mult de dizolvare a României mari, decât de interpretare evanghelică — cutreeră satele și orașele, ademenesc pe cei simpli și neștiutori și mai cu seamă fructifică în folosul lor suferințele obștești, inerente oricărei alcătuirii sociale, mai cu seamă societății în care vibrează repercursiunile marelui sguidului care a fost războiul mondial.

Sute și mii de broșuri, reviste și cărți eretice plouă asupra poporului din Ardeal.

De unde vine această ploaie otrăvitoare? Ele sânt tipărite într-o aproximativă limbă românească, poartă ca girant responsabil un nume anonim, dar omit să precizeze, cum se spune la lege, *numele tipografiei*, unde au fost imprimate.

Pentru ce această dosire din partea unor oameni, cari își iau înfățișări de apostoli și martiri?

Pentru simplul motiv, că aceste imprimate, cu greșeli de ortografie și limbă românească, vin din oficina tipografiilor din alte țări, din țări dușmane neamului și țării românești.

Se impune o reacțiune împotriva acestei acțiuni de dizolvare și prăbușire a însăși temeliei statului român, — religia creștină; dar ce fel de reacțiune?

Brutala represiune a polițistului, a jandarului ori a magistratului?

Ar fi să i îndărjim și mai rău, să-i impodobim cu cununa de martiri, de care nu sânt vrednici.

Unica represiune civilizată și eficace este aceea a *cuvântului*: și preoții noștri din Ardeal au cuvântul.

Gh. L.

Spicuri

«*Legea Românească*» dela Oradea mare în dărea de seamă despre congresul preoțesc, ținut la Arad, se arată nedumerită asupra întrebării, ce s'a pus ca problemă de deslegat pentru acest congres: «Cum putem duce pe Hristos în mijlocul credincioșilor noștri?» I se pare că «a fost împrumutată de undeva și nici decât n'a fost formulată îndeajuns de ceice au pus-o». Și adaugă că astfel de probleme ar trebui apropiate cât mai mult de trebuințele sufletesti speciale... și nu ținute în generalități.

Dacă ar fi să răspundem în același fel, am zice: problema a fost îndeajuns formulată, dar n'a fost înțeleasă îndeajuns de cel ce se ocupă de ea. Pentrucă mai înainte de orice altceva «trebuințele sufletesti» reclamă pe Hristos, și înțelegerea era cum îl poți apropia, cum îl poți duce în mijlocul celor ce au lipsă de El.

Așa cum s'au pus problemele în congresul misionar dela Arad poate să se deosebească de vederile din trecut felul de a concepe și de a lucra în viața pastorală, dar aceasta nu însemnează numai decât că trebuie să stăm înțepeniți în formalismul rigid, ce ne-a copleșit. Ci mai degrabă să ne dăm seama de ce au făcut alții, și potrivit chipul lor de a lucra la împrejurările noastre, să creștem o pastorală proprie sufletului românesc.

Cum să L duci pe Hristos în mijlocul mulțimii a spus-o și ne a arătat-o El. Facă și preotul la fel, cu cuvântul și cu fapta. Ori unde ajunge raza lui de influență lumea să vadă în El pe Hristos printre oameni, un «alter Christus», care duce pace, a cărui vorbă e lumină și a cărui faptă e numai binefacere. — Și problema e deslegată, dacă nu rămânem numai la ritualismul de acum. Și Hristos s'a rugat, dar cât și cum?! (P)

Asociația generală a clerului român ortodox

Statut

Art. I. Se înființează «Asociația generală a clerului român ortodox» cu sediul în capitala țării și cu durată nelimitată.

Art. II. Scopul asociației este:

a. Apărarea intereselor bisericii ortodoxe și clerului ei.

b. Studiarea diferitelor chestiuni de ordin bisericesc și de cultură religioasă, prin comisii speciale.

c. Propășirea culturii și educației creștine și naționale în popor.

d. Cultivarea emulației și solidarității clericilor și a tuturor credincioșilor români ortodoxi.

Art. III. Mijloacele pentru ajungerea scopului sânt:

a. Congrese, întruniri, conferințe.

b. Biblioteci populare.

c. Ziare, reviste, broșuri și orice alte publicațiuni.

d. Editură, librării, tipografii, ilustrațiuni religioase și naționale.

e. Serbări populare, cinematograf, teatre populare.

f. «Cassa corpului clericilor ortodoxi», care va face operațiuni de economie, credit și ajutor. Această cassă va funcționa după regulament special.

g. Intemeiere de cămine preoțesti etc.

Membri

Art. IV. Membrii se împart în:

Onorifici, activi, extraordinari și afiliați.

a. Onorifici, sânt toți chiriarhii eparhiați, ministrul cultelor respectiv, decanii facultăților de teologie, prezidenta Soc. ort. naț. a femeilor române, și cei ce vor fi donat asoc. cel puțin 5000 lei, sau vor fi adus bisericii ori asoc. servicii deosebite.

b. Activi, sânt «în mod obligator» toți preoții și decanii ort. români.

c. Extraordinari, sânt aceia pe cari adunarea generală îi proclamă în urma propunerii comitetului.

d. Afiliați, sânt — de drept — cântăreții bisericești.

Fiecare membru activ plătește o cotizație lunară de 10 lei; cel afiliat, de 2 lei lunar.

Art. V. Drepturile și datoriile membrilor sânt arătate în regulamente.

Art. VI. Averele asociației se compune din:

a. Cotizațiuni, donațiuni și

b. Orce venituri creiate prin statut și regulamente.

Administrația

Art. VII. Asociația se împarte în atâtea secții câte eparhii sânt; fiecare secție, în atâtea despărțăminte câte protopopiate sânt.

Art. VIII. Asociația se conduce de un comitet central ales pe 3 ani și compus din: 1 președinte și 6 membri — din cari unul casier și altul secretar — aleși de congres și din președinții despărțămintelor, ca membri de drept.

Toți acești președinți aleg, pe secții, din sânul lor, câte un delegat formând o delegație permanentă, care lucrează cu membrii aleși din congres.

Art. IX. Congresul se compune din delegații aleși în proporția de 1 la 30 de membri. Frațiunile mai mari de 15, dau 1 delegat. În orce caz fiecare protopopiat va fi reprezentat prin doi delegați.

Art. X. Atribuțiunile congresului, ale comitetului general și delegațiunii permanente se prevăd în regulamente.

Art. XI. Comisia cenzorilor se compune din 3 cenzori activi și 3 supleanți, aleși de congres, pe timp de un an. Atribuțiunile lor sânt cele prevăzute în codul comercial.

Votați, în congresul de delegați ținut în București, la 1 Noemvrie 1923.

Viață culturală religioasă în Orăștie

— Corespondență —

Profesorii liceului «Aurel Vlaicu» din Orăștie, — înțelegându și chemarea ce au în munca pentru regenerarea morală a poporului nostru, — își achită cu sfințenie această îndatorire de luminatori ai poporului.

În anii trecuți — și sperăm că și'n anul acesta, — au cercetat toate satele din jur, ținând conferințe poporului dornic de lumină. În tot locul s'au dus și la sfânta biserică, unde profesorii preoți, dimpreună cu preotul local, au servit sfânta liturgie în sobor. Corul bisericesc al liceului, condus de prof. G. Părvu, a dat răspunsurile liturgice. La finea liturgiei unul dintre profesori predica mulțimii adunate cu aceste ocazii chiar și din satele mai depărtate. Impresia acestor excursii culturale era dintre cele mai bine-făcătoare și înălțătoare de suflete.

Earna munca s'a continuat în oraș. Aci s'au aranjat serate literare pentru intelectuali, de regulă împreună cu conferințe de ale profesorilor, cu subiecte din literatură și din istoria poporului nostru. N'au lipsit nici conferințele de caracter religios-moral.

Știrile zilei

Ceece s'a făcut pentru intelectuali prin seratele literare, s'a făcut și pentru poporul din Orăștie — în biserică. Profesorii preoți sau absolvenți ai Seminarului Andreian, și anume: I. Iacob, V. Necșa, I. Romoșan, Z. Stanciu, G. Tamaș precum și părintele I. Moța dimpreună cu preoții locali, au predicat cu rândul în biserică, spre marea satisfacție a parohienilor atât de dornici a auzi predici potrivite și bine studiate. Biserica — prea nelcăpătoare pentru 5000 ortodocși, — deși altădată aproape goală, — cu aseste ocazii era totdeauna arhiplină. Răspunsurile liturgice le-a dat și acum corul bisericesc al liceului.

Activitatea, întreruptă în decursul vacanței de vară, a relnceput în toamna anului acestuia. În Duminică trecută profesorul V. Iacob ni-a ținut o înălțătoare predică, arătând că adevărata fericire nu e în alergarea nebună după bunuri materiale, ci în muncă cinstită și în conștiință curată; iar la sf. Dumitru pâr. prof. V. Necșa ne-a schițat viața acestui mucenic, arătându-l drept exemplu de urmat întru căutare și chiar jertfirea de sine pentru adevărul cuprins în evanghelie.

În Duminicile și sărbătorile viitoare vor predica în ordine alfabetică: I. Moța, V. Păcurar, I. Romoșan, Z. Stanciu, G. Tamaș, urmând ca ordinea astfel începută să continue până la sfârșitul anului școlar, — ear la primăvară și la sate.

În curând — la 1 Decembrie — vor renece și conferențele pentru intelectuali.

Exemplu vrednic de urmat și în alte părți.
Cor.

Ion Moga teologul

Se știe că Ion Moga supranumit «teologul» a fost profesor la seminarul din Sibiu din 5 Decembrie 1816 până la 10 Decembrie 1848 și protopop al tractului Sibiu I. S'a născut în 1790 în Sebeșul săsesc. Tatăl său Zaharie Moga protopop acolo era frate cu episcopul Vasile Moga. A fost trimis la universitatea din Viena pe speșele fondului sidocsial la 1812, unde a terminat studiile în 1816. A fost un bărbat luminat, teolog erudit, cunosător de limbi și membru marcant al bisericii pe vremea aceea. Istoria care desgroapă multe reminiscențe de valoare, va desvăli și activitatea acestui bărbat, care astăzi zace încă în întunec. La aceasta vor adăuga o mică contribuție și datele ce urmează:

Ion Moga și a început studiile în școala românească, apoi cea săsească din Sebeș. De aici a trecut la Alba-Iulia în liceul rom. catolic la 1805. Aici a fost înmatriculat în «infima grammaticae classis» ca «Ioannes Moga, saebsiensis 15 annorum, graeco catholicus». La sfârșitul anului școlar 1805/6 a fost clasificat «in studiis classis: prima, progressus in moribus: prima».

În 1806/7 trecut în «media grammaticae classis» tot ca «graecocatholicus, 16 annorum» a fost clasificat tot cu «prima».

În 1807/8 în «suprema grammaticae classis» notat «17 annorum, disunitus, classis in litteris: eminent tertius, progressus in moribus: prima primus».

În 1808/9 în «classis inferior humanitatis» e notat: «Ioannes Moga Val. Saebsiensis, annorum 18, disunitus, morum classis: prima cum laude, progressus in studiis: prima cum eminentia». În 1809/10 trecut în «classis superior humanitatis» e notat: «Ioannes Moga Val. Saebsiensis annorum 19, graecocatholicus, morum classis: secunda, classis progressus in studiis: prima».

Din aceasta se vede că nu s'ar fi născut la 1794 cum se crede, ci la 1790 și a fost student eminent. În anul ultim probabil a săvârșit vre o transgresiune oprită de regulamentul școlar, pentru care fapt i s'a stricat nota din moralitate. Ce privește confesiunea, e încă o dovadă clară despre tendința școalelor rom. catolice de a converti pe toți elevii la catolicismul apusului.
(Ren.)

Calendarul Bunului Creștin
(sau Calendarul arhidiecezan)

cu Sematism pe anul visect 1924

cu bogat și interesant cuprins,
va apărea și expedie în cel mai
scurt timp, în Editura :-:

Librării Arhidiecezane, Sibiu

Doritorii de revânzare să anunțe
prin cartă poștală câte exem-
plare să li se trimită :-:

Rabăt 20%. Grăbiți și cereți acest bun calendar!

† Ipolit Ilasievici. Din Brașov ni se vestește moartea unui vechiu și zelos profesor, care a fost Ipolit Ilasievici. Răposatul s'a distins atât ca pedagog în școală, cât și ca autor de manuale de istoria naturală. Colegii săi întristați ne trimit următorul anunț: Corpul profesoral dela liceul românesc «Andrei Șaguna» din Brașov cu inima întristată de adâncă durere, aduce la cunoștința tuturor amicilor, colegilor și cunoscuților, că emeritulul său membru, *Ipolit Ilasievici*, fost director și profesor liceal, s'a mutat la cele eterne în noaptea de 16 spre 17 Noembrie a. c. în etate de 88 ani, în anul al 14 lea al binemeritatei sale retrageri în pensiuie, urmată după un serviciu de 40 de ani ca profesor, fiind mai mulți ani și director; funcțiuni pe care fericitul nostru coleg le-a îndeplinit cu o rară abnegațiune și cu un devotament exemplar în folosul învățământului și al școalei noastre. Rămășițele pământești ale neuitatului nostru coleg se vor depune spre eternă odihnă, din sala festivă a liceului «Andrei Șaguna», Luni, în 19 Noembrie 1923 la ora 4 p. m. în cimitirul bisericii Sf. Nicolae din Schei. Fie-i țărâna ușoară și amintirea lui în veci neuitată! Brașov, în 17 Noembrie 1923. *Corpul profesoral dela liceul «Andrei Șaguna» din Brașov.*

Orfanii de război în România. Numărul lor este cu totul 359.629. Din aceștia regiunea Cluj are 38.621 orfani, a Timișoarei 25.072. În București sânt 113.857. Orfelinatele, câte le avem până acum, nu sânt de ajuns pentru adăpostirea lor.

Artiști români în Sibiu. Vineri în 23 l. c. va da o reprezentatie în teatrul sibian marea artistă *Marioara Voiculescu*, însoțită de actori de seamă din capitală. Se joacă piesa franceză *Judith*. — Luni și Marți, în 26 și 27 l. c. vom avea nou prilej să admirăm creațiunile maestrului *Ion Manolescu* și ale trupei sale în două drame din timpul mai nou: *Gădul de Andreiev*, și Profesorul *Klenov* de *Karen Bramson*. Începutul seara la 8^{1/2} precis.

Conferențe sibione. În 21 l. c., la sărbătoarea sf. Arhangheli Mihail și Gavriil, s'a ținut în sala prefecturii conferența anunțată a dnei Maria P. Chițu despre *Dante Alighieri și Divina Comedia*. În formă clară și concisă, dna Chițu a citit, timp de o oră, lucrarea sa despre ilustrul poet italian, care s'a născut în Florența la 1265, și dela a cărui moarte s'au împlinit în 1921 șase sute de ani. Pe temeiul studiilor dantești mai nouă și a comentatorilor poetului, conferențiară expune înrăuirile sub care s'a scris marea epopee *Divina Comedia*, arată ideea ei fundamentală, cu o analiză amănunțită a părților din care se alcătuiește. La sfârșit ni-a dat câteva date din viața scriitorului, comemorat — la aniversarea de 600 de ani a morții sale — și din partea Academiei Române prin discursul dlui N. Iorga. — Conferența cea mai apropiată o va ținea preotul militar, pâr. Ion Dăncilă, în 25 l. c.; ear conferența dlui profesor universitar și ministru al cultelor, Al. Lăpădatu, s'a amânat, din motive neprevăzute, pentru seria II a conferențelor.

Teatru în Sibiu. Marți s'a reprezentat drama scriitorului italian, P. Giacometti, *Moartea civilă*, jucată mai de multe ori, pe scena sibiană, de actori vestiți. Rolul ocașului evadat l-a tălmăcit cu învederat talent dl *Polizu*, care a izbutit să smulgă câteva sincere aplauze, îndeosebi când își povestește dorul de libertate, sau când se sbate în chinurile morții, produse de o cumplită otrăvă. Artistului mult promițător i s'au dat din public două buchete de flori. Dl Păunescu a nimerit bine tonul, înfățișarea și gesturile unui călugăr iezuit, ear dl Hociung pe ale doctorului generos. Intre dame, amintim pe dna Stănescu; ea soția ocașului a jucat cu discrețiune și pricepere deplină. Lipsese viața mai expresivă și un oarecare temperament artistic în jocul dnei Hociung, care ne lasă reci. Drama a fost reprezentată, de altfel, foarte îngrijit și urmărită cu încordare de un public, care Sâmbătă — când se va repeta piesa — va putea să fie mai numeros. — Joi, în 22 l. c., s'a dat: *Pe malul gârlii*, și *Nevasta lui Cercelus*, 2 comedii bine primite.

Ser contra arteriosclerozel. Se comunică din Praga că profesorul *Mladejewsky*, bazat pe o lungă experiență care ar fi dat roade minunate susține că a descoperit un nou ser care ar vindecă arterioscleroza.

Revista Teologică. A apărut Nr. 11 pentru Noembrie 1923 cu următorul cuprins: Preot Pompei Morușca: Organizarea Bisericii ortodoxe române. N. Colan: Doi cărmuitori de stat: Seipel și Coolidge. Arhim. Scriban: Studiul pastoraliei în biserica românească. Solemnitatea dela Avrig: Discursul I. P. S. Mitropolitul Nicolae, A. S. R. Principele Carol, Dr. Angelescu, V. Goldiș și Dr. I. Mateiu. N. C.: În jurul reformei învățământului teologic. L. Vasilescu și Pr. P. M.: Mișcarea literară: Problema antropologică concepția despre lume și Problema cosmologică în concepția despre lume. Inventarul monumentelor și obiectelor istorice și artistice săsești din Transilvania. Lucrările Congresului extraordinar al Bisericii basarabene. În oastea lui Hristos. În școala Evangheliei. Neculce: Cronică bisericească culturală: Punerea pietrei fundamentale a catedralei ortodoxe române din Cluj. Inaugurarea Academiei teol. din Oradea-mare. Scandalul literar Georgescu Suciu. Note și informații. — Redacția și administrația Sibiu, str. Mitropoliei 32. Abonnementul 50 Lei pe an.

Atelier de covoare în stil românesc. Ni se scrie: Un frumos început de industrie românească a luat ființă în comuna Rășinari, lângă Sibiu, unde doamnele Ciucean și Pria au pus bază unui atelier de cusături naționale românești. Deocamdată se execută covoare, fiind acestea foarte căutate, în urma frumșeții motivelor și a lucrului solid. Unul din covoare a fost de curând cumpărat de doamna Emilia Ratu din Sibiu, unde e acest covor e admirat de mulți vizitatori ocazionali ai dnei Rațiu. În atelierul doamnelor Ciuceanu și Pria lucrează mai multe fetițe din Rășinari, sub directa conducere a doamnelor numite.

Legi de Asistență. Au apărut: *Legile, regulamentele și ordonanțele ungare mai însemnate privitoare la ocrotirea săracilor, infirmilor, copiilor și minorilor, traduse de Dr. Oct. Costea. Tipografia Dr. Sebastian Bornemisa, Cluj, 1923.* — Direcțiunea I Regională a Ocrotirilor sociale Cluj a dispus imprimarea acestui material, pe cheltuiiala sa, într'o colecție, spre a o pune la dispoziția organelor de conducere și administrative ale institutelor de asistență, ear de altă parte, ca să dea viitoarei legiferări materialul de norme, după care numitele instituțiuni au fost conduse și administrate dela înființarea lor și până în prezent. — Preful cărții nu este arătat.

Pedepsire. Parlamentul englez a votat cum se știe, legea, care interzice vânzarea băuturilor alcoolice persoanelor mai mici de 18 ani. Zilele acestea au fost pedepsiți trei tineri, care deși n'aveau decât 17 ani, pretinseseră că au 18, pentru a putea bea bere în local public.

Invitare. În scopul de a lua măsurile necesare pentru împărțirea românilor din Sibiu cu loturi de casă, invităm pe toți cari se cred în drept a fi împărțșiți, să participe la întrunirea generală, care se va ține, în sala cea mare a județului, Duminică la 25 Noembrie a. c. ora 3 după amiază. Sibiu la 21 Noembrie 1923. Dr. *Nicolae Comșa, General Botez, Dumitru Comșa, Dr. Eugen Piso, Dr. Ghiță Măcelar, Ioan Ilu.*

Mulțămită publică. Pentru Orfelinatul bisericii noastre de aici din Sibiu, pâr. Teodor Toader, din Călata-mare (jud. Călărași) ne-a trimis 1000 lei «ca rescumpărare de mulțumire tuturor prietenilor și cunoscuților», cari l-au consolat (mângăiat) din prilejul trecerii la cele veșnice a fiului său, Sabin, student la academia de drept din Cluj. Ii aducem și pe această cale cele mai călduroase mulțămiri. Împreună cu micuții orfani ne-am rugat și noi pentru odihna scumpului său Sabin. Domnul să-l odihnească cu aleșii și iubiții săi, iar mult îndureratului tată să-i dea tărie și mângăiere. *Direcțiunea Orfelinatului ortodox.*

Membri noul la «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» s'au înscris: a) fondatori: Nicolae Marcu, cassar la «Banca Românească», Cluj, Dr. Petru Debu, preot, Brașov, Vasilie Bucur, funcționar consistorial, Gheorghe M. Popescu și Gică G. Mesea, comercianți, Iosif Costea, măestru zugrav de case, Ioan Tălmăceanu, frizer, achitând fiecare câte 100 Lei; b) pe viață: Emil Stanciu, calfă mecanic, cu taxa de 50 Lei. *Comitetul.*

Poșta redacției

M. Blaj. Când responsabilul de pe Târnavă nu mai știe ce să răspundă, declară că a răs «una bună» (jot nevettem, pe ungurește) conform reminiscențelor sale din seminariile rom. cat. de-a căror înrăuire neromânească nu vrea să se lapede.

Nr. 9154/1923 Epitr.

(156) 2-3

Concurs

La Consistorul arhidiecezan din Sibiu este vacant un post de cancelist împreună cu următoarele retribuțiuni lunare:

Salariu de bază Lei 450
 Indemnizație de chirie „ 90
 Indemnizație de scumpete „ 750
 Spor de scumpete „ 200

Total . Lei 1490

Doritorii de a reflecta la acest post (numai bărbați) să-și înainteze cererile lor scrise cu mâna proprie Consistorului arhidiecezan în Sibiu până 4/17 Decembrie a. c. provăzute cu certificat de botez, certificat școlar și eventuale certificate de serviciu.

Sibiu, 1/14 Noiembrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 8643.

(152) 2-3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei Blăjei, protopresbiteratul Târnavei, se publică de nou concurs, cu termen de 15 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației de la stat. Este casă parohială corespunzătoare și porție canonică de 26 jugăre, precum și o ferdă de 20 litre bucate de la fiecare familie.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile concursuale Consistorului arhidiecezan din Sibiu în termenul deschis.

Sibiu, 5 Noiembrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 1179/1923

(153) 2-3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei de cl. III Răușor protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației de la stat.

Concurenții sânt poțiti a-și înainta cererile de concurs oficiului protopopesc în termenul dat.

Făgăraș, la 9 Noiembrie 1923.

Oficiul protopresbiterat ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 417/1923 Prot.

(154) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, Mateiaș, protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreună cu această funcție sânt stabilite în coala B.

Concurenții își vor înainta petițiile provăzute cu documentele cerute de Regulamentul pentru parohii, subsemnatului oficiu în termenul deschis, și pentru a face cunoștință cu poporul se vor prezenta și în parohie la serviciul liturgic, până la publicarea alegerii.

Cohalm, la 22 Octombrie 1923.

Oficiul protopresbiterat al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Mateiaș.

Emilian Stoica
protopresbiter.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preț: 25 Lei

Nr. 8281

(151) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea catedrei de religie de la liceul Negru Vodă din Făgăraș și de la școala medie de fete din Brad, publicăm concurs cu termen de 15 zile.

Ambele catedre sânt sistemizate în regulă și titularii vor primi leaful egală cu a profesorilor secundari.

Concurenții au să dovedească calificația lor preotească și pedagogică. Sânt preferiți candidații cu studii academice și cu examenul pedagogic profesoral.

Cererile instruite cu documentele relative la calificație și la serviciile anterioare, să se trimită Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, 19 Octombrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 30 Lei.

Faceți-vă membri la **Societatea română de înmormântare din Sibiu (întemeiată în anul 1900)**

ca să vă asigurați pentru cazul morții un ajutor de înmormântare de 500 lei până la 4000 lei în cele mai ușoare condițiuni. — Membru poate fi oricare cetățean al României, bărbat sau femeie, de la vârsta de 25 ani în sus.

Societatea aceasta s'a întemeiat în anul 1900 și a plătit până acum ajutoare de peste 100,000 lei. Președinte: Timotei Popovici, profesor, secretar Ioan Marcu, conducătorul librăriei arhidiecezane, casier Patriciu Marcu, exactor arhidiecezan.

Inscrieri se pot face în fiecare zi la casierul societății, strada Mitropoliei 45

(Edificiul Librăriei arhidiecezane)

(75) 9-10

Prima fabrică română de stampile

Oct. L. Vestemean

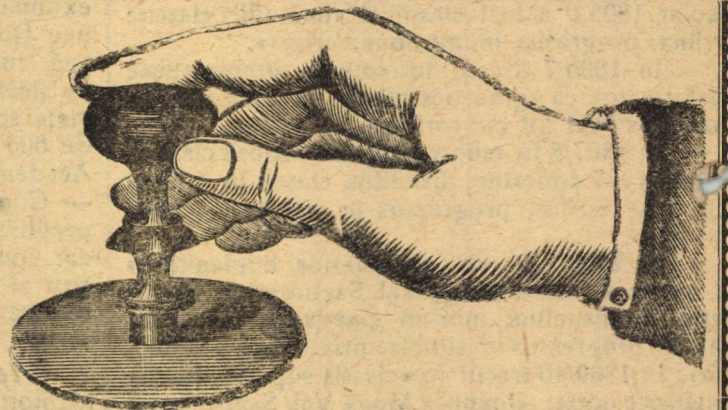
Sibiu, strada Tribunei Nr. 14

Execută tot felul de stampile din cauciuc, diferite medalioane, precum și sigile din metal pentru sigilarea cu ceară, mașini de numerotat și cu data zilei din metal, și orice lucrări ce se țin de branșa aceasta.

Comandele să se adreseze la „Librăria Arhidiecezană”, Sibiu, str. Mitropoliei 45, sau direct la fabrică. Cu toată stima

145

Oct. L. Vestemean.

Tipografia și Librăria arhidiecezană în Sibiu**TIPOGRAFIA**

bogat asortată cu litere și 4 mașini, instalate cu motor electrici, se recomandă pentru tipărirea de:

cărți didactice, literare, tipări-turi pentru bănci: acțiuni, libele de depuneri, bilete de cununie, logodnă, vizită, anunțe funebre, cum și orice alte lucrări

:- pe lângă cele mai favorabile condițiuni. :-

Serviciu prompt și conștientios; la comande mai mari se acordă toate favorurile posibile.

==== Cataloge despre cărțile din librărie la cerere se trimit gratuit și franco. ====

LIBRĂRIA

aranjată cu toți articlii necesari pentru trebuințele bisericesti-școlare și anume:

cărți rituale și literare bisericesti, precum și toate Bibliotecile apărute până acum, cărți literare, harte geografice, globuri terestre, rechizite de scris și desemn, etc. etc.